

Sygn. akt II CNP 57/06

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 15 września 2006 r.,
skargi P.G. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 4 października 2005 r.,
sygn. akt [...], wydanego w sprawie ze skargi P.G.
na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy bez nieuzasadnionej
zwłoki w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez J.W.
- Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S., sygn. akt [...],

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 4 października 2005 r. Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie wniesione przez skarżącego P.G. na postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 lipca 2005 r. odrzucające jego zażalenie na postanowienie zapadłe w postępowaniu zainicjowanym skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Apelacyjny zauważył, że treść ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. nr 179, poz. 1843) nie pozostawia wątpliwości, iż postępowanie uregulowane tą ustawą ma charakter incydentalny w ramach postępowania co do istoty sprawy. Oparto je na modelu postępowania jednoinstancyjnego. Przyjęcie innego rozwiązania i ukształtowanie postępowania jako dwuinstancyjnego stwarzałoby realne niebezpieczeństwo nadmiernego wydłużania postępowania w sprawie skargi na przewlekłość. Niweczyłoby to sens i istotę takiego postępowania. Sąd Apelacyjny odwołał się do orzeczeń Sądu Najwyższego, w których prezentowane było analogiczne stanowisko.

P.G. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 4 października 2005 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nową instytucją funkcjonującą w polskim porządku prawnym od dnia 6 lutego 2005 r. Jest to specjalny procesowy środek prawny, jeden z nadzwyczajnych środków zaskarżenia mający na celu stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie sądu drugiej instancji, wyjątkowo także sądu pierwszej instancji, jest niezgodne z prawem, mimo że zostało już poddane kontroli jurysdykcyjnej. Ta wyjątkowość musi prowadzić do ścisłej wykładni norm regulujących skargę.

Przepisem określającym granice funkcjonowania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest art. 424¹ k.p.c. Zgodnie z § 1 tego artykułu skarga przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona krzywda, a zmiana lub uchycenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Z treści przywołanego przepisu wynika, że jedną z przesłanek dopuszczalności skargi jest wymóg, aby dotyczyła ona orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Kategoria orzeczeń „kończących postępowanie w sprawie” nie jest nowa. Ustawodawca wyróżniał ją już wielokrotnie (por. np. art. 394 § 1 k.p.c., art. 398¹ § 1 k.p.c. czy nieobowiązujący art. 392 k.p.c.) i wielokrotnie pojęcie to było interpretowane przez Sąd Najwyższy. Nie ulega wątpliwości, że takimi orzeczeniami są wyrok i postanowienie co do istoty sprawy wydane w postępowaniu nieprocesowym, a także nakaz zapłaty. Ponadto postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie jest takie postanowienie, które trwale zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty w danej instancji (tak uzasadnienie uchwały 7 sędziów SN z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz.22). Nie należą do orzeczeń kończących postępowanie w sprawie takie orzeczenia, które zamykają tylko pewien fragment sprawy, rozstrzygają kwestię wadkową bądź też kończą postępowanie pomocnicze lub przygotowawcze.

Do tej ostatniej grupy należy zaliczyć orzeczenie zapadłe w postępowaniu zainicjowanym tzw. skargą na przewlekłość postępowania. Trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że postępowanie uregulowane ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. nr 179, poz. 1843) ma charakter postępowania wadkowego (incydentalnego) toczącego się w ramach postępowania co do istoty sprawy. Jest postępowaniem jednoinstancyjnym (zob. uchwała SN z dnia 28 czerwca 2005 r., III SPZP 1/05, Biuletyn SN 2005. nr 6, poz. 20 oraz postanowienie SN z dnia 1 kwietnia 2005 r., SPK 19/05, OSNKW 2005, nr 7-8, poz. 67). Orzeczenie zapadłe w takim postępowaniu nie należy do orzeczeń kończących postępowanie

w sprawie, gdyż nie zamyka drogi do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty w danej instancji.

Z tej przyczyny od orzeczenia zapadłego w postępowaniu wywołanym tzw. skargą na przewlekłość postępowania nie przysługuje skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga wniesiona podlega więc odrzuceniu jako niedopuszczalna. Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 w związku z art. 424¹ § 1 k.p.c.). Nie został uwzględniony wniosek pełnomocnika z urzędu o przyznanie kosztów udzielonej pomocy prawnej, gdyż wniesienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia niedopuszczalnego w świetle obowiązujących przepisów należy ocenić, jako udzielenie pomocy prawnej w sposób nienależyty.